

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW
KONTROLI PAŃSTWOWEJ
(NR 25)
z dnia 18 listopada 2020 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 25)

18 listopada 2020 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Wojciecha Szaramy (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych o wynikach działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych wobec aktów prawa miejscowego dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi po nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W posiedzeniu udział wzięli: **Luiza Budner-Iwanicka** zastępca przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, prezes RIO w Gdańsku, **Marzena Berezowska** dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami Ministerstwa Klimatu i Środowiska, **Marek Wójcik** przedstawiciel Związku Miast Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk i Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dzień dobry państwu. Przystępujemy do sprawdzenia kworum. Bardzo proszę o przyciśnięcie dowolnego przycisku, który potwierdzi państwa udział w dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Proszę podać, ilu posłów uczestniczy w dzisiejszym posiedzeniu. W tej chwili uczestniczy w posiedzeniu 10 posłów, 10 posłów wzięło udział w sprawdzeniu kworum. Wobec tego, że jest to wystarczająca liczba osób, żeby prowadzić nasze posiedzenie, otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Stwierdzam kworum.

W porządku dzisiejszych obrad jest rozpatrzenie informacji przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych o wynikach działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych wobec aktów prawa miejscowego dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi po nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W naszym posiedzeniu zdalnie uczestniczą przedstawiciele Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, pani Luiza Budner-Iwanicka, pani Marzena Berezowska, pani Małgorzata Keller-Boroszko. Są również przedstawiciele Związku Miast Polskich: pan Bartłomiej Zydel, ekspert Związku Powiatów Polskich i pan Marek Wójcik, przedstawiciel Związku Miast Polskich.

Bardzo proszę przedstawiciela Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych o przedstawienie informacji.

Zastępca przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, prezes RIO w Gdańsku Luiza Budner-Iwanicka:

Dzień dobry państwu. Dziękuję, panie przewodniczący, za udzielenie głosu. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo...

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Tę informację przedstawia pani Luiza Budner-Iwanicka, tak?

Zastępca przewodniczącego Krajowej Rady RIO, prezes RIO w Gdańsku Luiza Budner-Iwanicka:

Tak. Luiza Budner-Iwanicka, zastępca przewodniczącego Krajowej Rady RIO, prezes RIO w Gdańsku.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

W Gdańsku, tak. Bardzo proszę.

Zastępca przewodniczącego Krajowej Rady RIO, prezes RIO w Gdańsku Luiza Budner-Iwanicka:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, jednym z istotnych z punktu widzenia społeczności lokalnych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla podstawowego jest utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy. Zadania, które stoją przed gminami, zostały uregulowane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W dniu 19 lipca 2019 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił nowelizację tej ustawy, która wprowadziła istotne zmiany w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, jak również istotne zmiany w kompetencjach organów stanowiących gmin i związków gmin powołanych do realizacji zadania utrzymania czystości i porządku w gminach w zakresie wydawania aktów normatywnych, stanowiących akty prawa miejscowego, które podlegają nadzorowi regionalnych izb obrachunkowych.

Część tych istotnych z powyższych punktów widzenia zmian weszła w życie już 6 września 2019 r., część zmian weszła w życie z początkiem tego roku 2020, część zmian weszła w trakcie 2020 r. Zmiany dotyczyły między innymi nałożenia obowiązku zapewnienia selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obejmujących takie frakcje jak papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe, wielomateriałowe oraz bioodpady. Wprowadziła również wymagania dotyczące osiągnięcia przez gminy do końca 2020 roku określonych poziomów recyklingu. W konsekwencji na mocy znówelizowanej ustawy rada gminy z jednej strony w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminach powinna określić szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące między innymi tych wymagań, czyli zapewnienia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych i bioodpadów.

Jednocześnie, oprócz stosownych zmian, jakie gminy powinny wprowadzić w regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach, które swoim nadzorem obejmują właściwie miejscowo wojewodowie, ustawa wprowadziła szereg zmian dotyczących kompetencji uchwałodawczych w zakresie aktów prawa miejscowego stanowiących przez organy stanowiące gmin i organy stanowiące związki gmin powołanych do utrzymania czystości i porządku w gminach, w zakresie, w jakim jest objęte nadzorem regionalnych izb obrachunkowych.

Generalnie co do zasady gminy miały czas do 5 września 2020 r. na wprowadzenie tych zmian w życie. Ten czas, ten okres został przedłużony na mocy art. 40 pkt 1 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, gdzie na mocy tego przepisu termin ten został przedłużony do końca tego roku. Niemniej jednak muszę podkreślić, że gminy w momencie wejścia w życie tych przepisów, czyli już w 2019 r., podjęły szereg działań legislacyjnych, uchwałodawczych, dostosowujących system gospodarowania odpadami do znówelizowanych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Jeżeli chodzi o kompetencje nadzorcze regionalnych izb obrachunkowych, to one obejmują następujące rodzaje uchwał, stanowiących akty prawa miejscowego. Mianowicie uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia uchwały za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz w sprawie ustalenia stawki opłaty za pojemnik i worek o określonej pojemności. Tu mówimy w stosunku do nieruchomości niezamieszkałych i do nieruchomości letniskowych. Po drugie, uchwały w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Po trzecie, są to uchwały w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz, po czwarte, są to uchwały w sprawie wprowadzania zwolnień z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Do regionalnych izb obrachunkowych, po dniu 6 września 2019 r. do 30 września 2020 r., bo takie dane zebrałam tutaj dla państwa na potrzeby dzisiejszego posiedzenia Komisji, wpłynęły łącznie 700 934 akty normatywne, podjęte w wyżej wymienionym

przeze mnie zakresie przedmiotowym. Z tego 3277 aktów były to uchwały w sprawie wyboru metody, ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty. 735 uchwał były to uchwały w sprawie terminu częstotliwości i trybu uiszczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym poboru opłaty w drodze inkaso i wyznaczenia inkasentów. 2669 uchwał były to uchwały w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, natomiast 671 uchwał dotyczyło wprowadzenia zwolnień w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Wykaz tych uchwał z określeniem zakresu przedmiotowego regulacji normatywnych określa tabela nr 1, która została państwu załączona do materiałów, jakie zostały przesłane państwu na początku października.

Chciałam powiedzieć, że pośród 7934 uchwał, które zostały do końca września tego roku objęte działalnością nadzorczą regionalnych izb obrachunkowych, oczywiście tych uchwał, które zostały podjęte już pod rządami znowelizowanych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, 6752 uchwały nie naruszały prawa, natomiast 1182 uchwały w ocenie organów nadzoru, czyli kolegiów poszczególnych regionalnych izb obrachunkowych, były dotknięte wadami o charakterze naruszenia prawa. Pragnę podkreślić, że odsetek wadliwych uchwał podjętych w tym zakresie przedmiotowym, wyniósł prawie 15%, bo to jest dokładnie 14,9%. Jest to bardzo duży odsetek wadliwych uchwał, gdyż analizując dane chociażby za rok 2019, dotyczące globalnej ilości przebadanych uchwał przez kolegia regionalnych izb obrachunkowych – i tutaj chciałabym tylko przypomnieć, że to jest liczba 180 648 uchwał – tylko 2,4% były to uchwały wadliwe. Było to 4340 uchwał. Natomiast dlatego też to podkreślenie, że ilczba uchwał zawierających wadę o charakterze naruszenia prawa, podjętych w zakresie czy to metod i stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, czy też zwolnień od podatku, czy też kwestii związanych z trybem, częstotliwością uiszczania tych opłat, jak również uchwał w sprawie wzorów deklaracji, jest wysoka.

Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia tabela nr 2, zgodnie z którą 1182 uchwały były dotknięte wadami. Chciałabym podkreślić, że nie we wszystkich przypadkach zakończyło się to podjęciem rozstrzygnięcia nadzorczego przez kolegium danej izby, dlatego że dokładnie w 135 przypadkach gminy same dokonały naprawy wadliwych uchwał przed upływem trzydziestodniowego terminu, liczonego od dnia następnego od daty wpływu tej uchwały do regionalnej izby obrachunkowej. Przypomnę, że ten termin trzydziestodniowy jest przewidziany w samorządowych ustawach ustrojowych i jest to termin przewidziany na reakcję organu nadzoru, czyli czas na ewentualne stwierdzenie nieważności uchwały w całości lub w części, lub też orzeczenie nieistotnego naruszenia prawa poprzez podjęcie stosownej uchwały poprzez właściwe miejscowe kolegium. W związku z tym w tych 135 przypadkach z uwagi na naprawę tej uchwały przed upływem tego terminu reakcja organu nadzoru w postaci uchylecia tej uchwały, a konkretnie orzeczenia nieważności tej uchwały bądź też stwierdzenie nieistotnego naruszenia prawa, byłaby bezprzedmiotowa z uwagi na samodzielne naprawienie uchwały przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Niemniej jednak liczba rozstrzygnięć nadzorczych podjętych przez kolegia poszczególnych izb również jest wysoka.

Chciałabym podkreślić, te wyniki przedstawia tabela nr 3 załączona do materiałów, w przypadku 320 uchwał kolegia poszczególnych izb, właściwych oczywiście miejscowo, orzekły nieważność uchwał w całości. W przypadku 612 uchwał ta nieważność dotyczyła tylko wadliwych zapisów, czyli kolegia poszczególnych izb orzekły nieważność w części dotkniętych wadami. W 115 przypadkach kolegia ograniczyły się jedynie do stwierdzenia, że uchwała została podjęta z nieistotnym naruszeniem prawa, co oznacza, że uchwała kolegium wskazuje jedynie rodzaj takiego naruszenia, określając jego nieistotny charakter, co de facto zmusza jednostkę samorządu terytorialnego do samodzielnej naprawy takiej wady. Łącznie kolegia regionalnych izb obrachunkowych na terenie całego kraju w okresie, poczynając od września 2019 r. do końca września 2020 r., wydały 1047 rozstrzygnięć nadzorczych.

Dokonując analizy wyników działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych po rocznym okresie de facto funkcjonowania, obowiązywania nowych przepisów,

czyli przepisów znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy stwierdzić, że jakość czy może rozmiar naruszeń prawa wskazywanych w orzeczeniach nadzorczych regionalnych izb obrachunkowych w większości przypadków ma charakter istotny, co właśnie związało się z koniecznością albo orzeczenia ich nieważności w całości, albo też orzeczenia nieważności w części w ramach tych zapisów, które są dotknięte wadami. Miało to miejsce w przypadku, jeżeli po orzeczeniu nieważności tylko części zapisów pozostała w obrocie prawnym część uchwały mogła być stosowana.

Proszę państwa, chciałabym teraz pokrótce powiedzieć, jaki był charakter naruszeń w poszczególnych typach uchwał, które wpływały do regionalnych izb obrachunkowych i były tutaj analizowane w ramach działalności nadzorczej. Mianowicie, jeżeli chodzi o uchwały w sprawie wyboru metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jest to najliczniejsza grupa uchwał, które wpływały do regionalnych izb obrachunkowych z racji tego, że są to uchwały o charakterze kluczowym dla funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Od nich praktycznie wszystkie działania gmin się zaczynają. Pokłosem tych uchwał później jest chociażby podejmowanie uchwał w sprawie wzorów deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jak również uchwał w sprawie trybu, terminu i częstotliwości pobierania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi czy też sposobu ich poboru.

Jeżeli chodzi o uchwały w sprawie wyboru metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, to tutaj wystąpiły w tych uchwałach zarówno wady o charakterze istotnego, jak i nieistotnego naruszenia prawa. Przed przystąpieniem do analizy rodzajów naruszeń prawa, najczęściej spotykanych w tych uchwałach, chciałabym tylko zwrócić uwagę na pewien, wydaje nam się, z punktu widzenia działalności nadzorczej bardzo istotny fakt, jeżeli chodzi o podejście do oceny legalności uchwał organów nadzorujących gmin w tym zakresie. Mianowicie, proszę państwa, w momencie wejścia w życie znowelizowanych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach każda uchwała, która była podejmowana przez organ stanowiący gminę lub też organ stanowiący związku komunalnego gmin zajmującego się realizacją tego zadania na rzecz gmin będących członkami związku, musiała już być podjęta zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Pomimo tego że gminy otrzymały od ustawodawcy czas na dostosowanie do tych przepisów de facto do końca tego roku, niemniej jednak każde działanie legislacyjne organów stanowiących gmin podjęte po dniu 5 września 2019 r. oznaczało, że ta działalność musi już być zgodna ze znowelizowanymi przepisami tej ustawy. Niestety zdarzały się przypadki, kiedy gminy podejmowały te uchwały po wejściu w życie tych przepisów, ale jeszcze stosowały zapisy już nieobowiązujące ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, które zostały po prostu zmienione na mocy ustawy z 19 lipca 2019 r. Stąd też szereg wad dotyczył tych zapisów uchwał, które powielały często zapisy uchwał poprzednich, podjętych jeszcze pod rządami nieznowelizowanych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Przykładem, takim bardzo typowym, który wystąpił w wypadku uchwał w sprawie metod i stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, było to, że gminy w niektórych przypadkach nadal postanawiały w swoich uchwałach o tym, że ustalają opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zarówno dla tych, którzy w sposób selektywny zbierają odpady, jak i dla tych, którzy tych odpadów w sposób selektywny nie zbierają. Tymczasem nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a w ślad za tym ustawa o odpadach w art. 23 stanowi, że każdy jest zobowiązany do segregacji odpadów. Czyli nie ma mowy o tym, żeby mieć możliwość wyboru, czy mieszkaniowiec danej gminy będzie segregował odpady, czy też tych odpadów segregować nie będzie. W tej chwili już, po nowelizacji tej ustawy, takiej alternatywy nie ma.

W związku z tym zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, organ stanowiący gminy ma obowiązek ustalić stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku selektywnej zbiórki odpadów. Natomiast przepisy znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziły w wypadku gmin obowiązek ustanowienia stawki opłaty podwyższonej w przypadku, gdy dana osoba, zobowiązana do selektywnej zbiórki odpadów

nie wywiązuje się z tego obowiązku. Wtedy mamy do czynienia nie ze stawką dla tych, którzy w sposób nieselektywny zbierają odpady, tylko mamy do czynienia z innym rodzajem instrumentu prawnego, mianowicie ze stawką opłaty podwyższonej dla tych, którzy się z tego obowiązku nie wywiązują. Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stawka podwyższonej opłaty musi być nie niższa niż dwukrotność i nie wyższa niż czterokrotność stawki opłaty podstawowej. Tak że była to bardzo częsta wada, kiedy gminy w swoich uchwałach określały dwa rodzaje stawek: dla tych, którzy zbierają odpady w sposób selektywny i dla tych, którzy zbierają odpady w sposób nieselektywny, co jest niezgodne z przytoczonymi przeze mnie wcześniej przepisami zarówno ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jak i ustawy o odpadach. Tutaj bardzo często były przypadki takich regulacji prawnych w aktach normatywnych, które praktycznie każda z izb badających te uchwały miała w ramach analizy nadzorczej.

Kolejnym rodzajem nieprawidłowości najczęściej występującej w uchwałach w sprawie metod i stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest ustalenie stawek opłat w nieprawidłowej wysokości. Zdarzały się zarówno stawki opłaty, które przekraczały stawki maksymalne, jak też były, wprowadzając nieliczne przypadki, kiedy te stawki były poniżej dopuszczalnej granicy. Jeżeli chodzi generalnie o stawki maksymalne opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, to są one zdeterminowane przez wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na jedną osobę ogółem, który jest ogłaszany przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Jeżeli chodzi o rok 2020, to ten dochód, który był liczony jako przeciętny dochód rozporządzalny na jedną osobę ogółem, za rok 2018, który obowiązywał, jeżeli chodzi o ustalenie stawek maksymalnych za rok 2019, wynosił, proszę państwa, 1693 zł. Od 1 kwietnia 2020 r. zgodnie z obwieszczeniem Prezesa GUS z dnia 31 marca 2020 r. dochód ten wzrósł do kwoty 1819 zł. Ustawa określiła ramy, na mocy których gmina może ustalić, jak w danym roku kształtuje się stawka maksymalna dla opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku wyboru określonej metody, na podstawie której ta opłata jest określana, jak również w przypadku nieruchomości letniskowych i rekreacyjno-wypoczynkowych czy też nieruchomości niezamieszkałych.

Może tylko przytoczę, proszę państwa, przykładowo, jeżeli chodzi o stawki, które obowiązywały za rok 2019, to w przypadku wyboru metody od mieszkańca, przy nieruchomościach zamieszkałych, stawka maksymalna na jednego mieszkańca wynosiła 33,86 zł. W tej chwili ta stawka wynosi 36,38 zł.

Jeżeli chodzi o wybór metody od ilości zużytej wody, to stawka za 1 m³ zużytej wody wynosiła w 2019 r. 11,85 zł, obecnie, od 1 kwietnia 2020 r. jest to stawka w wysokości 12,73 zł. Jeżeli chodzi o stawkę maksymalną w wypadku wyboru metody od 1 m² powierzchni lokalu mieszkalnego, ta stawka wynosiła 1,35 zł, obecnie wynosi 1,46 zł.

Jeżeli chodzi o stawkę w wypadku wyboru metody od gospodarstwa domowego, to w 2019 r. stawka maksymalna wynosiła 94,8 zł, obecnie wynosi ona 101,86 zł. Przykład, może też interesujący dla państwa, jeżeli chodzi o stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości...

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Pani prezes, proszę powoli o konkluzję.

Zastępca przewodniczącego Krajowej Rady RIO, prezes RIO w Gdańsku Luiza Budner-Iwanicka:

Dobrze, panie przewodniczący. Proszę państwa, jeżeli chodzi o wnioski, jakie wysnuliśmy, jako RIO w ramach naszej rocznej działalności nadzorczej, dotyczącej uchwał podejmowanych na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, to te wnioski nasuwają się następujące.

Pierwsza rzecz. W naszej ocenie duża liczba nieprawidłowości, jaka została stwierdzona przez regionalne izby obrachunkowe w uchwałach podlegających naszemu nadzorowi, a dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, świadczy w naszej ocenie z jednej strony o pewnych problemach interpretacyjnych związanych ze stosowaniem tych przepisów przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla podstawowego.

Natomiast w sprawozdaniu Krajowej Rady RIO, jakie zostało przedłożone Sejmowi i Senatowi za rok 2019, zawarliśmy dwa wnioski *de lege ferenda*, które nasunęły nam się właśnie po analizie wyników działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych w zakresie uchwał dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Mianowicie w naszej ocenie jest duży problem ze stosowaniem przepisów w zakresie związanym z opłatami od nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, i od innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Może powiem konkretnie, o co chodzi. Mianowicie nowelizacja ustawy, o której mówimy, w sposób zupełnie inny określiła przedmiot opodatkowania dla tego typu nieruchomości. Przed nowelizacją, w wypadku gdy mieliśmy do czynienia z nieruchomościami, na których był domek lub domki letniskowe, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi była liczona od domku letniskowego. Jeśli na danej nieruchomości były trzy domki letniskowe, ta opłata mogła być mnożona razy trzy.

Obecnie, po nowelizacji tych przepisów, z uwagi na zmianę przedmiotu opodatkowania, który w tej chwili dotyczy nieruchomości, na której znajduje się domek lub domki letniskowe, powoduje to to, że ta opłata roczna – zaznaczam – roczna ryczałtowa opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, może maksymalnie wynieść na dziś 181,9 zł, niezależnie od tego, ile tych domków letniskowych na tej nieruchomości się znajduje. W naszej ocenie wpływa to na to, że w przypadku, gdy na nieruchomości znajduje się więcej niż jeden domek letniskowy, a takie przypadki nie są wcale rzadkie w gminach, zwłaszcza w gminach turystycznych, koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w odniesieniu do tego typu nieruchomości absolutnie nie bilansują się opłatami, jakie gmina, nawet maksymalnej wysokości może pobrać od właścicieli tych nieruchomości. W kontekście zapisów, które świadczą o konieczności bilansowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, polegającej na tym, że dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi mają gminie wystarczyć na pokrycie wszystkich wydatków związanych z funkcjonowaniem tego systemu, jest to po prostu w naszej ocenie mało możliwe.

Drugi aspekt wynikający z tej nowelizacji, który też wydaje nam się w naszej ocenie dosyć warty uwagi i być może... poddajemy pod rozważenie podjęcie stosownych działań legislacyjnych w tym zakresie, polega na tym, że w wypadku nieruchomości niezamieszkałych wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest określona poprzez swoistego rodzaju algorytm dotyczący stawki opłaty za worek lub pojemnik o określonej pojemności. Proszę sobie wyobrazić, szanowni państwo, że przyjęcie takich algorytmów spowodowało, że stawka opłaty za pojemnik o określonej pojemności jest trzykrotnie czasami niższa od stawki opłaty za worek o tej samej pojemności. Wydaje nam się to dosyć niezwykłym zjawiskiem, bo w naszej ocenie to, czy odpady komunalne będą zbierane w pojemnikach, czy odpady komunalne będą zbierane w workach, to ilość tych odpadów komunalnych pozostaje taka sama, więc zakres działalności gminy w zakresie utrzymania czystości i porządku pozostaje *de facto* ten sam. Ilość odpadów komunalnych odbieranych czy to z worków, czy z pojemników może być taka sama, a wielkość opłaty w wypadku, gdy ktoś deklaruje, że odpady będzie gromadził w workach, a ktoś deklaruje, że będzie gromadził w pojemnikach, jest jednak odmienna i niewspółmierna do ilości produkowanych odpadów. Dlatego też, formułując wnioski *de lege ferenda* w sprawozdaniu z działalności regionalnych izb obrachunkowych za rok 2019, te dwa aspekty zostały przez nas wyartykułowane i przedstawione w tymże sprawozdaniu z prośbą o pochylenie się nad tym i być może podjęcie działań legislacyjnych, które zmierzałyby jednak do pewnej zmiany przepisów ustawowych w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami Ministerstwa Klimatu i Środowiska Marzena Berezowska:

Czy ja mogę się teraz wypowiedzieć w zakresie sprawozdania regionalnej izby obrachunkowej do tych dwóch ostatnich punktów? Słyszać mnie? Tak.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MKiŚ Marzena Berezowska:

To tylko chciałam wskazać, że w zakresie dwóch ostatnich punktów my w ramach projektu dotyczącego nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach doprecyzowujemy te przepisy, które tutaj pani Luiza wskazała.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dziękuję. Czy ktoś...

Przedstawiciel Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Czy ja także mogę prosić o głos? Marek Wójcik, ZMP.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Są jakieś pytania? Nie.

Proszę pana.

Przedstawiciel ZMP Marek Wójcik:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, państwo posłowie, pani prezes, za podjęcie tej tematyki. W sposób szczególny chciałem podziękować regionalnym izbom obrachunkowym, z którymi współpracujemy, dlatego że tu, z pełną pokorą podchodząc do tego, co usłyszeliśmy, i o skali potencjalnych nieprawidłowości, które były naszym udziałem, z pokorą je przyjmujemy i jako ZMP rozpropagowaliśmy to sprawozdanie po to, żeby rzeczywiście organy stanowiące i wykonawcze samorządu terytorialnego mogły w tej sprawie dokonać korekt i w przyszłości działać inaczej. Jednak chciałbym się skoncentrować przede wszystkim na tych dwóch wnioskach, które przedstawiła pani prezes. Ich łączna konkluzja jest taka, że rzeczywiście dzisiejsze regulacje nie dają nam najmniejszych szans na to, abyśmy mogli równoważyć dochody uzyskiwane z opłat z wydatkami, które ponosimy na prowadzenie gospodarki odpadami. Kwestia nieruchomości zabudowanych i domków letniskowych jest tego przykładem, ale to nie są jedyne, które wskazują na to, że potrzebna jest korekta przepisów.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, uprzejmie państwa prosimy o podjęcie działań legislacyjnych i doprowadzenie do tego, aby stosowny resort dokonał korekty, która doprowadzi do stanu normalności, tak to nazwę wprost, polegającego na tym, że będziemy mieli przynajmniej szanse na to, żeby te dochody z wydatkami równoważyć. Dzisiaj mamy z tym ogromny problem. W różny sposób staramy się wspierać przedsiębiorstwa komunalne, wspierać mieszkańców w tym zakresie, ale ręce mamy związane regulacjami, które nie przystają do realiów. Tak że prośba do państwa o podjęcie inicjatywy legislacyjnej, ewentualnie jej wspieranie, a do resortu o to, aby podjął w tej sprawie czynności jak najszybciej. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, wysłuchaliśmy tej interesującej informacji. Wobec braku głosów stwierdzam, że Komisja przyjęła informację do wiadomości. Zamykam dyskusję. Zamykam posiedzenie Komisji.

Bardzo państwu dziękuję, w szczególności dziękuję pani Luizie Budner-Iwanickiej za przygotowanie tej informacji. Dziękuję przedstawicielom MKiŚ, ZMP, ZPP. Dziękuję państwu posłom i jak zwykle niezawodnej obsłudze naszego posiedzenia. Dziękuję państwu. Zamykam posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.

Zastępca przewodniczącego Krajowej Rady RIO, prezes RIO w Gdańsku Luiza Budner-Iwanicka:

Bardzo państwu dziękuję za uwagę.